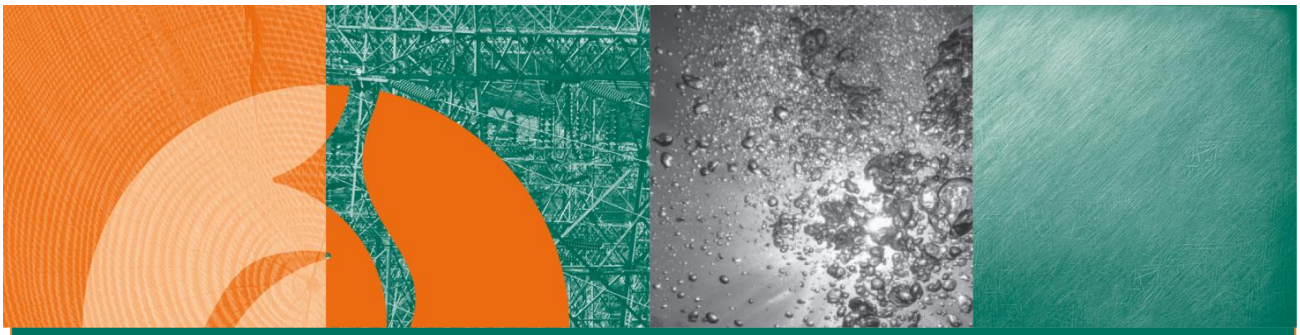

AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamine

Lisa P-3 KMH aruande avalikustamine

Töö nr 2699/16

Tartu 2018

Juhan Ruut
KMH litsents KMH 0155

HENDRIKSON & KO

Raekoja plats 8
51004 Tartu
tel +372 740 9800

Lennuki 22
10145 Tallinn
tel +372 617 7690

OÜ Hendrikson & Ko
www.hendrikson.ee
hendrikson@hendrikson.ee

SISUKORD

1. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISE TEADE VÄLJAANDES AMETLIKUD TEADAANDED (24.10.2017) 3

2. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISE TEADE SILLAMÄE LINNAVALITSUSE KODULEHEL (23.10.2017) 5

3. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISE TEADE KOHALIKUS AJALEHES СИЛЛАМЯЭСКИЙ ВЕСТНИК (26.10.2017) 6

4. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISEST HUVITATUD ISIKUTE TEAVITAMINE 24.10.2017 KIRJAGA NR 6-4/2-1 7

5. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISEST TEAVITAMISE KIRI ASJAKOHASTELE ASUTUSTELE 23.10.2017 NR 6-2/2670-1 10

6. TERVISEAMETI 05.12.2017 KIRI NR 9.3-4/5135-4 14

7. EESTI LOODUSKAITSE SELTSI SILLAMÄE OSAKONNA 08.12.2017 KIRI NR 8/17 15

8. AVALIKU ARUTELU PROTOKOLL JA OSALEJATE NIMEKIRI 16

9. ARENDAJA JA JUHTEKSPERDI VASTUS TERVISAMETILE 27

10. ARENDAJA JA JUHTEKSPERDI VASTUS ELKS SILLAMÄE OSAKONNALE 28

1. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISE TEADE VÄLJAANDES AMETLIKUD TEADAANDED (24.10.2017)

Keskkonnamõju hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu teade

Avaldamise algus: 24.10.2017
Avaldamise lõpp: tähtajatu

Sillamäe Linnavalitsus avaldab teadaande keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 21 ja § 16 lõike 2 punkti 1 alusel.

Sillamäe Linnavalitsus teatab AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (KMH) aruande avalikustamisest.

Sillamäe Linnavalitsus algatas 06.10.2016 korraldusega nr 546-k AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH). KMH algatamise otsust muutis Sillamäe Linnavalitsus oma 24.11.2016 korraldusega 648-k.
Kavandatava tegevuse lühikirjeldus, eesmärgid ja täpne asukoht: AS DBT Sillamäe terminalis Kesk tn 2c kinnistule (KÜ 73501:001:0078) kavatsetakse püstitada kaks täiendavat ammoniaagimahutit mahuga á 30 000 tonni, kaks vedela lämmastikväetise (karbamiidi-ammooniumnitraadi segu) mahutit mahuga á 20 000 tonni, kaks komplekssete vedelväetise mahutit mahuga á 3 000 tonni, kolm lämmastik-vedelväetise (karbamiidi-lahuse) mahutit mahuga á 5 000 tonni ja täiendav ammoniaagiaurude põletamise tõrvik. Ettevõte soovib suurendada veeldatud ammoniaagi kaubakäivet kuni 1,5 miljoni tonnini aastas ja vedelväetistel kokku kuni 1,85 miljoni tonnini aastas.

KMH osapooled:
Arendaja(d) on AS DBT (registrikood: 10237594) (aadress Narva mnt 7, Tallinn, kontaktisik Georgi Hrenov, e-post g.hrenov@dbt.ee, telefon 664 6505)
Otsustaja on Sillamäe Linnavalitsus (kontaktisik Tõnis Kalberg, e-post tonis.kalberg@sillamae.ee, telefon 3925700)
Juhtekspert on OÜ Hendrikson & Ko (registrikood: 10269950) kontaktisik Juhan Ruut (telefon 740 9804, e-post juhan@hendrikson.ee)

KMH aruandega on võimalik eelnevalt tutvuda Sillamäe linna kodulehel www.sillamae.ee ning KMH aruande avaliku väljapaneku ajal 30. oktoobrist 2017. a kuni 2. detsembrini 2017 Sillamäe Linnavalitsuses (Sillamäe Kesk 27 tööpäevadel) ja Sillamäe Linna Keskraamatukogus (Sillamäel Kalda 12) raamatukogu lahtioleku ajal.

KMH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada kirjalikult aadressil: Sillamäe Linnavalitsus (Kesk 27, 40231 Sillamäe, e-post: linnavalitsus@sillamae.ee)

KMH aruande avalik arutelu toimub 8. detsembril 2017 Sillamäe Kultuurikeskuses (Kesk 24) kell 14.00.

Ärinimed
AS DBT, kehtetud ärinimed: Aktsiaselts DBT.

Sillamäe Linnavalitsus
Sillamäe, IDA-VIRUMAA, Kesk 27
Telefon: 3925700
E-post: LINNAVALITSUS@SILLAMAE.EE

Teadaande avaldaja kontaktandmed:
linnapea Tõnis Kalberg
Telefon: 39 25 700
E-post: tonis.kalberg@sillamae.ee

Teadaande number 1208442

2. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISE TEADE SILLAMÄE LINNAVALITSUSE KODULEHEL (23.10.2017)

Uudised ja teated
Tutvustus ja ajalugu
Sõpruslinnad
Linna tunnustused
Sillamäe TV
Ajaleht "Sillamäeski Vesinik"
Bussitransport
Galerii
Otsing

Dokumendiregister
Teavita probleemist
Eelinfo
Hanked
Eeskirjad ja korrad
Tähtsad telefoninumbrid

KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ARUANDE AVALIKUSTAMISE TEADE

« Tagasi

PDF

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 21 ja **§ 16 lõike 2** alusel teavitab Sillamäe Linnavalitsus AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (KMH) aruande avalikustamisest.

Sillamäe Linnavalitsus algatas 06.10.2016 korraldusega nr 546-k AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH). KMH algatamise otsust muutis Sillamäe Linnavalitsus oma 24.11.2016 korraldusega 648-k.

KMH osapooled:

Arendaja on AS DBT (registrikood: **10237594**, aadress Narva mnt 7, Tallinn, kontaktisik Georgi Hrenov, e-post **g.hrenov@dbt.ee**, telefon 664 6505)

Otsustaja on Sillamäe Linnavalitsus (kontaktisik Tõnis Kalberg, e-post **tonis.kalberg@sillamae.ee**, telefon 3925700)

Juhtekspert on OÜ Hendrikson & Ko (registrikood: **10269950**) kontaktisik Juhan Ruut (telefon 740 9804, e-post **juhan@hendrikson.ee**).

Kavandatava tegevuse lühikirjeldus, eesmärgid ja täpne asukoht: AS DBT Sillamäe terminalis Kesk tn 2c kinnistule (KÜ 73501:001:0078) kavatsetakse püstitada kaks täiendavat ammoniaagimahutit mahuga à 30 000 tonni, kaks vedela lämmastikväetise (karbamiidi-ammooniumnitraadi segu) mahutit mahuga à 20 000 tonni, kaks komplekssete vedelväetiste mahutit mahuga à 3 000 tonni, kolm lämmasik-vedelväetise (karbamiidi-lahuse) mahutit mahuga à 5 000 tonni ja täiendav ammoniaagiaurude põletamise tõrvik. Eltevõte soovib suurendada veeldatud ammoniaagi kaubakäivet kuni 1,5 miljoni tonnini aastas ja vedelväetistel kokku kuni 1,85 miljoni tonnini aastas.

KMH aruandega on võimalik eelnevalt tutvuda Sillamäe linna kodulehel **www.sillamae.ee** ning KMH aruande avaliku väljapaneku ajal 30. oktoobrist 2017. a kuni 2. detsembrini 2017 Sillamäe Linnavalitsuses (Sillamäe Kesk 27 tööpäevadel) ja Sillamäe Raamatukogus (Sillamäel Kalda 12) raamatukogu lahtioleku ajal.

Igaühel on õigus KMH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal tutvuda aruande ning muude asjakohaste dokumentidega. Avaliku väljapaneku käigus saab aruande kohta esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult aadressil: Sillamäe Linnavalitsus (Kesk 27, 40231 Sillamäe, e-post: **linnavalitsus@sillamae.ee**).

KMH aruande avalik arutelu toimub 8. detsembril 2017 Sillamäe Kultuurikeskuses (Kesk 24) kell 14.00.

Seotud failid:
Lisa P-2 Seisukohtade küsimine aruande kohta.pdf
AS DBT Sillamäe BCT Terminali KMH aruanne avalikustamiseks 06102017.pdf
AS DBT Sillamäe BCT Terminali KMH aruanne Tehnilised lisad 31072017.pdf

23.10.2017 39 Vaadatud

Sillamäe linn · Kesk 27, 40231, Sillamäe
Tel: +372 392 5700 linnavalitsus@sillamae.ee
Kõik kontaktid www.sillamae.ee

3. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISE TEADE KOHALIKUS AJALEHES СИЛЛАМЯЭСКИЙ ВЕСТНИК (26.10.2017)

Разное

Сообщение об обнародовании отчёта об оценке воздействия на окружающую среду

На основании части 2 статьи 16 и статьи 21 «Закона об оценке влияния на окружающую среду и системе управления окружающей средой» (KeHJS) Силламяэское городское Управление сообщает об обнародовании отчёта об оценке воздействия на окружающую среду (программа КМН) расширения силламяэского терминала AS DBT.

Силламяэское городское Управление своим распоряжением № 546-k от 6 октября 2016 года инициировало проведение оценки воздействия на окружающую среду (в дальнейшем – КМН) расширения силламяэского терминала AS DBT. 24 ноября 2016 года Силламяэское городское Управление своим распоряжением № 648-k внесло изменения в решение об инициировании КМН.

Стороны КМН:

Лицом, осуществляющим развитие, является AS DBT (регистровый код: 10237594, адрес Narva mnt 7, Tallinn, контактное лицо: Георгий Хренов, э-почта: g.hrenov@dbt.ee, телефон 664 6505).

Лицом, принимающим решение, является Силламяэское городское Управление (контактное лицо: Тынис Калберг, э-почта: tonis.kalberg@sillamae.ee, телефон 392 5700).

Ведущим экспертом является OÜ Hendrikson & Ko (регистровый код 10269950) контактное лицо: Юхан Руут, телефон 740 9804, э-почта juhan@hendrikson.ee.

Краткое описание планируемой деятельности, её цели и точное местонахождение: на недвижимости Кеск, 2с (KÜ 73501:001:0078) силламяэского терминала AS DBT планируется установить две дополнительные ёмкости для аммиака объёмом около 30 000 тонн, две ёмкости для жидких азотных удобрений (карбамид-аммонийно-нитратная смесь) объёмом около 20 000 тонн, две ёмкости для комплексных жидких удобрений объёмом около 3 000 тонн, три дополнительных ёмкости для жидкого азотного удобрения (раствор карбамида) объёмом около 5 000 тонн и дополнительная горелка для утилизации паров аммиака. Предприятие планирует увеличить торговый оборот сжиженного аммиака до 1,5 млн. в год и жидких удобрений всего до 1,85 млн. тонн в год.

С отчётом КМН можно предварительно ознакомиться на домашней странице города Силламяэ www.sillamae.ee и в период публичной демонстрации отчёта КМН с 30 октября 2017 года до 2 декабря 2017 года в Силламяэском городском Управлении (Кеск, 27, по рабочим дням) и в Силламяэской библиотеке (Калда, 12) в часы, когда библиотека открыта для читателей.

В ходе публичной демонстрации отчёта КМН и его публичного обсуждения каждый имеет право ознакомиться с материалами отчёта и иными соответствующими документами. В ходе публичной демонстрации можно представить письменные предложения, возражения и вопросы, направив их в Силламяэское городское Управление (Кеск, 27, Силламяэ, э-почта: linnavalitsus@sillamae.ee).

Публичное обсуждение отчёта КМН состоится **8 декабря 2017 года** в Силламяэском Центре культуры (Кеск, 24) **в 14.00**.

Силламяэский Вестник
БЕСПЛАТНЫЙ ГОРОДСКОЙ ЕЖЕНЕДЕЛЬНИК № 39 (3524) 26 октября 2017 г.

4. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISEST HUVITATUD ISIKUTE TEAVITAMINE (24.10.2017 KIRI NR 6-4/2-1)

SILLAMÄE LINNAVALITSUS

Meie: 24.10.2017 nr 6-4/2-1

Lp Evgeni Maškov
AS DBT
Narva mnt 7D, korpus A
Tallinn, 10117
info@dbt.eu

Keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 21 ja § 16 lõike 3 alusel teatab Sillamäe Linnavalitsus AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (KMH) aruende avalikustamisest.

Sillamäe Linnavalitsus algatas 06.10.2016 korraldusega nr 546-k AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH). KMH algatamise otsust muutis Sillamäe Linnavalitsus oma 24.11.2016 korraldusega 648-k.

KMH osapooled:
Arendaja on AS DBT (registrikood: 10237594, aadress Narva mnt 7, Tallinn, kontaktisik Georgi Hrenov, e-post g.hrenov@dbt.ee, telefon 664 6505)
Otsustaja on Sillamäe Linnavalitsus (kontaktisik Tõnis Kalberg, e-post tonis.kalberg@sillamae.ee, telefon 3925700)
Juhtekspert on OÜ Hendrikson & Ko (registrikood: 10269950) kontaktisik Juhan Ruut (telefon 740 9804, e-post juhan@hendrikson.ee).

Kavandatava tegevuse lühikirjeldus, eesmärgid ja täpne asukoht: AS DBT Sillamäe terminalis Kesk tn 2c kinnistule (KÜ 73501:001:0078) kavatsetakse püstitada kaks täiendavat ammoniaagimahutit mahuga á 30 000 tonni, kaks vedela lämmastikväetise (karbamiidi-ammooniumnitraadi segu) mahutit mahuga á 20 000 tonni, kaks komplekssete vedelväetise mahutit mahuga á 3 000 tonni, kolm lämmastik-vedelväetise (karbamiidi-

lahuse) mahutit mahuga á 5 000 tonni ja täiendav ammoniaagiaurude põletamise tõrvik. Ettevõte soovib suurendada veeldatud ammoniaagi kaubakäivet kuni 1,5 miljoni tonnini aastas ja vedelväetistel kokku kuni 1,85 miljoni tonnini aastas.

KMH aruandega on võimalik eelnevalt tutvuda Sillamäe linna kodulehel www.sillamae.ee ning KMH aruande avaliku väljapaneku ajal 30. oktoobrist 2017. a kuni 2. detsembrini 2017 Sillamäe Linnavalitsuses (Sillamäe Kesk 27 tööpäevadel) ja Sillamäe Raamatukogus (Sillamäel Kalda 12) raamatukogu lahtioleku ajal.

Igaühel on õigus KMH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal tutvuda aruande ning muude asjakohaste dokumentidega. Avaliku väljapaneku käigus saab aruande kohta esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult aadressil: Sillamäe Linnavalitsus (Kesk 27, 40231 Sillamäe, e-post: linnavalitsus@sillamae.ee).

KMH aruande avalik arutelu toimub 8. detsembril 2017 Sillamäe Kultuurikeskuses (Kesk 24) kell 14.00.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tõnis Kalberg
linnapea

Sama: **Lp Aleksej Goriačiov**
EuroChem Terminal Sillamäe Aktsiaselts
Kesk 2A
Sillamäe
aleksej.goriachiov@eurochem.lt

Lp Aarto Eipre
Aktsiaselts Alexela Sillamäe
Kesk tn 2
Sillamäe, 40231
terminal@alexelasillamae.ee

Lp Jaanus Paas
Aktsiaselts SilSteve
Kesk tn 2
Sillamäe, 40231
silsteve@silsteve.ee

Lp Andrus Allikoja
Artekno Eesti OÜ
Ehitajate 5/1
Sillamäe, 40202
info@artekno.fi
Lp Viktor Rodkin

AS Sillamäe Veevärk
Ranna tn 5
Sillamäe, 40231
sil.veevark@silveevark.ee

Lp Toomas Koobas
aktsiaselts Ecometal
Kesk 2/26
Sillamäe, 40231
ecometal@ecometal.ee

Lp Anti Siinmaa
Aktsiaselts ÖKOSIL
Kesk tn 2
Sillamäe, 40231
ecosil@ecosil.ee

Lp Andres Veske
Silpower AS
Kesk tn 4
Sillamäe, 40231
silpower@silpower.ee

Eesti Ornitoloogiaühing
Eesti Keskkonnaühenduste Koda
Veski 4
Tartu 51005
eoy@eoy.ee

5. KMH ARUANDE AVALIKUSTAMISEST TEAVITAMISE KIRI ASJAKOHASTELE ASUTUSTELE (23.10.2017 NR 6-2/2670-1)

SILLAMÄE LINNAVALITSUS

Meie: 23.10.2017 nr 6-2/2670-1

Lp Siim Kiisler
Keskkonnaminister
Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
15172 Tallinn
keskkonnaministeerium@envir.ee

Keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 21 ja § 16 lõike 3 alusel teatab Sillamäe Linnavalitsus AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (KMH) aruende avalikustamisest.

Sillamäe Linnavalitsus algatas 06.10.2016 korraldusega nr 546-k AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH). KMH algatamise otsust muutis Sillamäe Linnavalitsus oma 24.11.2016 korraldusega 648-k.

KMH osapooled:
Arendaja on AS DBT (registrikood: 10237594, aadress Narva mnt 7, Tallinn, kontaktisik Georgi Hrenov, e-post g.hrenov@dbt.ee, telefon 664 6505)
Otsustaja on Sillamäe Linnavalitsus (kontaktisik Tõnis Kalberg, e-post tonis.kalberg@sillamae.ee, telefon 3925700)
Juhtekspert on OÜ Hendrikson & Ko (registrikood: 10269950) kontaktisik Juhan Ruut (telefon 740 9804, e-post juhan@hendrikson.ee).

Kavandatava tegevuse lühikirjeldus, eesmärgid ja täpne asukoht: AS DBT Sillamäe terminalis Kesk tn 2c kinnistule (KÜ 73501:001:0078) kavatsetakse püstitada kaks täiendavat ammoniaagimahutit mahuga á 30 000 tonni, kaks vedela lämmastikväetise (karbamiidi-ammooniumnitraadi segu) mahutit mahuga á 20 000 tonni, kaks komplekssete vedelväetise mahutit mahuga á 3 000 tonni, kolm lämmastik-vedelväetise (karbamiidi-lahuse) mahutit mahuga á 5 000 tonni ja täiendav ammoniaagiaurude põletamise tõrvik.

Ettevõte soovib suurendada veeldatud ammoniaagi kaubakäivet kuni 1,5 miljoni tonnini aastas ja vedelväetistel kokku kuni 1,85 miljoni tonnini aastas.

KMH aruandega on võimalik eelnevalt tutvuda Sillamäe linna kodulehel www.sillamae.ee ning KMH aruande avaliku väljapaneku ajal 30. oktoobrist 2017. a kuni 2. detsembrini 2017 Sillamäe Linnavalitsuses (Sillamäe Kesk 27 tööpäevadel) ja Sillamäe Raamatukogus (Sillamäel Kalda 12) raamatukogu lahtioleku ajal.

Igaühel on õigus KMH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal tutvuda aruande ning muude asjakohaste dokumentidega. Avaliku väljapaneku käigus saab aruande kohta esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult aadressil: Sillamäe Linnavalitsus (Kesk 27, 40231 Sillamäe, e-post: linnavalitsus@sillamae.ee).

KMH aruande avalik arutelu toimub 8. detsembril 2017 Sillamäe Kultuurikeskuses (Kesk 24) kell 14.00.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tõnis Kalberg
linnapea

Sama: **Lp Kaia Iva**
Sotsiaalkaitseminister
Sotsiaalministeerium
Gonsiori 29
15027 Tallinn
info@sm.ee

Lp Andres Onemar
Peadirektor
Keskkonnaamet
Narva mnt 7a
15172 Tallinn
info@keskkonnaamet.ee

Lp Jaak Jürgenson
juhataja
Keskkonnaameti Põhja regioon
Pargi 15
41537 Jõhvi
pohja@keskkonnaamet.ee

Lp Peeter Volkov
Peadirektor
Keskkonnainspektsioon
Kopli 76

10416 Tallinn
valve@kki.ee

Lp Aivar Lainjärv
Juhataja
Keskkonnainspektsiooni Ida-Virumaa büroo
Pargi 15
41537 JÕHVI
ida-virumaa@kki.ee

Lp Kuno Tammearu
peadirektor
Päästeamet
Raua 2
10124 Tallinn
rescue@rescue.ee

Lp Ailar Holzmann
keskuse juht
Päästeameti Ida päästekeskus
Rahu 38
Jõhvi 41532
ida@rescue.ee

Lp Raigo Uukkivi
peadirektor
Tehnilise Järelevalve Amet
Sõle 23 A
Tallinn 10614
info@tja.ee

Lp Tiiu Aro
peadirektor
Terviseamet
Paldiski mnt 81
Tallinn 10617
kesk@terviseamet.ee

Lp Olga Smolina
direktor
Terviseameti Ida Talitus
Kalevi 10
Kohtla -Järve, 30322
ida@terviseamet.ee

Lp Andres Noormägi
Ida-Viru Maavanem
Ida-Viru Maavalitsus
Keskväljak 1
41594 Jõhvi
info@ida-viru.maavalitsus.ee

Lp Tiit Kuusmik
Vallavanem
Toila Vallavalitsus
Pikk 13a
41702 TOILA
toilavv@toila.ee

Lp Veikko Luhalaid
Vallavanem
Vaivara Vallavalitsus
Pargi 2
Sinimäe
Vaivara vald 40101
vaivara@vaivara.ee

Lp Margus Vähi
AS Sillamäe Sadam
Kesk 2
Sillamäe 40231
silport@silport.ee

6. TERVISEAMETI 05.12.2017 KIRI NR 9.3-4/5135-4

TERVISEAMET
IDA TALITUS
EASTERN SERVICE OF THE HEALTH BOARD

Sillamäe Linnavalitsus
Kesk 27
40231 Sillamäe
linnavalitsus@sillamae.ee

Teie 23.10.2017 nr 6-2/2670-1

Meie 05.12.2017 nr 9.3-4/5135-4

AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise aruanne

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamise teate.

Kavandatavaks tegevuseks AS DBT BCT Sillamäe terminalis Kesk tn 2c kinnistule (KÜ 73501:001:0078) püstitada kaks täiendavat ammoniaagimahutit mahuga á 30 000 tonni, kaks vedela lämmastikväetise (karbamiidi-ammooniumnitraadi segu) mahutit mahuga á 20 000 tonni, kaks komplekssete vedelväetise mahutit mahuga á 3 000 tonni, kolm lämmastik-vedelväetise (karbamiidilahuse) mahutit mahuga á 5 000 tonni ja täiendav ammoniaagiaurude põletamise tõrvik. Ettevõte soovib suurendada veeldatud ammoniaagi kaubakäivet kuni 1,5 miljoni tonnini aastas ja vedelväetistel kokku kuni 1,85 miljoni tonnini aastas. Hinnatakse ka ammoniaagimahutite paigaldamise võimalust AS Sillamäe Sadam Kesk tn 2n kinnistule (KÜ 73501:001:0154).

Keskkonnamõju hindamise aruandes liiklusmüra modelleerimisel järeldus, et raudteemürast peamiselt mõjutatavaks piirkonnaks on Sõtke küla suvilarajoon, eelkõige Sõpruse AÜ 83, Sõpruse AÜ 89, Sõpruse AÜ 102. Arvestades olemasolevat olukorda ning planeeritavat olukorda (sh EuroChem Sillamäe ammoniaagiterminal) on liiklusmüra tasemed lähimatel elamu maa-aladel keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kehtestatud piirväärtuste piiril. Aruandes on kajastatud ka meetmed raudteemüra mõju vähendamiseks, amet soovitab rakendada leevendusmeetmeid liiklusmüra vähendamiseks elamu maa-aladel müra normtasemete tagamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Marje Muusikus
juhtivinspektor direktori ülesannetes

Liina Roosimägi
505 3776 liina.roosimagi@terviseamet.ee

Kalevi 10 **Tel + 372 5813 4787** Lääne-Virumaa esindus: F. R. Kreutzwaldi 5/1, Rakvere tel +372 525 3622
30322 Kohtla-Järve Narva esindus: Malmi 5a, Narva tel +372 5300 7688

www.terviseamet.ee e-post: ida@terviseamet.ee
Registrikood 70008799

7. EESTI LOODUSKAITSE SELTSI SILLAMÄE OSAKONNA 08.12.2017 KIRI NR 8/17

EESTI LOODUSKAITSE SELTS
SILLAMÄE OSAKOND

Sillamäe Linnavalitsus
Sillamäe Sadam AS
OÜ Hendrikson & Ko
AS DBT
Keskkonnaamet Viru regioon

Meie: 8.12.2017 nr 8/17

MÄRKUSED AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamine aruannest (Töö nr 2699/16 , Tartu 2017, OÜ Hendrikson & Ko)

1. В представленном отчёте КМН отмечено, что предприятие желает увеличить грузооборот сжиженного аммиака до 1,5 млн. тонн/год, при этом ведущий эксперт необоснованно допускает увеличение скрорастей перекачки из ж/д цистерн до 175 т/час (вместо прежней средней скорости 130 т/час). В отчете также допускается одновременная погрузка двух судов на двух терминалах. Предыдущим анализом показано, что скорость перекачки аммиака не должна превышать 1200 т/час.В противном случае выбросы создадут большую нагрузку загрязнения на атмосферный воздух. Поэтому эти вопросы требуют подробного анализа в отчете КМН.
2. Положительным моментом следует отметить,что неоднократные предложения Силламяэского отдела ELKS и общественности по созданию полноценной системы управления качеством атмосферного воздуха в порту, строительством второй станции мониторинга в южной части города, нашли поддержку у руководства Силламяэского порта , Горуправления, AS DBT, Eurochem Terminal Sillamäe AS и экспертов КМН. Поэтому нужно окончательное решение и рекомендации по месту размещения второй станции мониторинга загрязнений атмосферного воздуха и диспетчерской управления.
3. По охране здоровья жителей нобходимио оценить комплексно возможные совместные влияния и синергизм, с учетом положений закона(KeHJS) и нового закона об Охране атмосферного воздуха и уточнить в отчёте КМН.
4. После строительства терминалов расстояние между сооружениями двух аммиачных терминалов может составить примерно120м., а от ж/д эстакады 10м. На территории порта действует несколько предприятий категории А. «Эффект Домино» и BLEVE не исключается, поэтому считаем необходимым оптимизировать расстояние между аммиачными терминалами(выполнением необходимых расчетов)

Lugupidamisega

Vladimir Mirotvortsev
Sillamäe osakonna esimees
+372 58044424

Viru pst. 21 - 63
40233 Sillamäe
mirotvortsev@starline.ee

Koidu 80, 10139 Tallinn, tel:6481 754, 51 17041; tel/faks: 6481 584; e-mail: nature@hot.ee

8. AVALIKU ARUTELU PROTOKOLL JA OSALEJATE NIMEKIRI

AS DBT BCT Sillamäe ammoniaagiterminali laienduse KMH aruande avalik arutelu

8. detsembril 2017 Sillamäe Kultuurikeskuses (Kesk 24) kell 14.00

PROTOKOLL

Osalejad: kohaloleku registreeris 22 osalejat, nimekiri protokolli lõpus.

Päevakord:

Avasõnad
Kavandatava tegevuse tutvustus
KMH aruande tutvustus
- KMH olulisemad järeldused
- Laekunud ettepanekud ametkondadelt
- Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekud

Täiendavad küsimused, arutelu

Avasõnad

Keskkonnaekspert Juhan Ruut tegi sissejuhatuse, tutvustades koosoleku päevakorda ning tegi ettepaneku viia arutelu läbi vene keeles. Samuti teavitas Juhan Ruut, et protokollimise huvides koosolekut lindistatakse. Ettepanekutega olid kõik osalejad nõus, vastuväiteid ei olnud.

Sillamäe linnapea Tõnis Kalberg avas arutelu teavitades et AS DBT ammoniaagiterminali laienduse KMH aruande avalik väljapaneku kestel laekus 1 kirjalik ettepanek, 1 kiri laekus ka vahetult enne avalikku arutelu. Edasise avaliku arutelu viib läbi Hendrikson & Ko juhtivekspert.

Juhan Ruut tänas linnapead ja andis sõna AS DBT Sillamäe BCT terminali juhatajale Georgi Hrenovile kavandatava tegevuse tutvustamiseks.

Kavandatava tegevuse tutvustus

Georgi Hrenov tutvustas BCT terminali ajalugu, praegust tegevust, sh näitas videoklippi tehnoloogiliste lahenduste ja rakendatavate ohutusmeetmete kohta ning andis ülevaate kavandatavast laiendusest ja selle eesmärkidest.
AS DBT käitab Sillamäe linnas Sillamäe sadama territooriumil keemiaveoste terminali, milles on kaks 30 000 tonnist mahutit veeldatud ammoniaagi hoiustamiseks ning neli 20 000 tonnist mahutit vedela lämmastikväetise hoiustamiseks. Terminali maksimaalne lubatud aastane kaubakäive on 1 000 000 tonni veeldatud ammoniaaki ja 1 000 000 tonni vedelväetist. Kemikaalid võetakse terminali vastu raudtee-estakaadidelt vagunitest ja transporditakse edasi meritsi. Tankerite laadimine toimub Sillamäe Sadama kaidel.
Terminalis on ligikaudu 80 töötajat. Ettevõtte töötajad on saanud väljaõppe ja osalevad täiendõppe programmis. Lisaks tehnilisele personalile ja kontoritöötajatele on terminalis meditsiinitöötjad, oma avariikomando ja hädaolukorral kutsutakse kokku kriisistaap, milles

osalevad terminali peaspetsialistid. Sadamasse ja linna on üles seatud varase hoiatuse süsteem, linnas asub üks mast polikliiniku ja teine kutsekooli katusel.
Terminali omanikeringis olev kontsern Akron võttis 2017. a vastu laienemisstrageegia kuni 2022. aastani. Akron kavandab kahes käitises uuendamist-moderniseerimist ja täiendavate tootmisvõimsustesse investeerimist ning koos sellega kaasneb kaupade tootmismahtude suurenemine. Viimastel aastatel on terminali kaubakäive saavutanud lubatud piiri. Samas on pakkumine kemikaalide käitlemiseks suurem, mistõttu on tekkinud vajadus terminali laiendamiseks. Ettevõte soovib perspektiivis suurendada ammoniaagi kaubakäivet kuni 1,5 miljoni tonnini aastas ja vedelväetistel kokku kuni 1,85 miljoni tonnini aastas. Selleks laiendatakse mahutiparki 2 ammoniaagimahutiga ning 7 vedelväetiste mahutiga. Lisaks suurendatakse estakaadidel pumpamiskiirusi ja rajatakse täiendav ammoniaagiaurude põletamise tõrvik. Laevade laadimiskiirus jääb samaks. Kasutatakse olemasolevaid raudtee-estakaade ja kaisid ning neid ühendavaid torujuhtmeid, st uusi estakaade ja torujuhtmeid ei rajata.

Marina Boržitskaja: palun täpsustada, mida tähendab ettekandes kirjeldatud moderniseerimine?
Georgi Hrenov: see ei tähenda uue tehnoloogia kasutuselevõttu, sest vajalik ja sobilik tehnoloogia on olemas. Moderniseerimine kätkeb endas tehnoloogilise skeemi kaasajastamist, et tagada ohutu töötamine täiendava kaubakäibe korral. Näiteks muudetakse vajadusel terminali sisetorustike diameetrit jms.

Marina Janssen: kuidas saadakse terminali tööjõud ja milline on kaadri voolavus? Kas ja kui palju saavad tööd Sillamäe elanikud, kuidas leitakse vajalikud spetsialistid? Kas on juhtunud, et pole suudetud vabale kohale töötajat leida?
Georgi Hrenov: praegu on suurusjärk 70% töötajatest kohalikud Sillamäe elanikud, kõrge kvalifikatsiooni-nõuetega insener-tehniliste spetsialistide kohapealt leidmine on muidugi raske. Kuna pakutakse konkurentsivõimelist palka, siis need spetsialistid ei vahetu. Tavatöötajatest lahkub keskmiselt 2-3 töötajat aastas, seda võib pidada normaalseks. Töölesoovijaid on palju ja äraläinute asemel leitakse põhjaliku konkursiga uued. Eelistame Sillamäe töötajaid. Kaugemalt tuleva tööjõuga keerulisem lahendada transpordiküsimus. Sillamäel on hea kutsekool, siin on kogemustega häid spetsialiste. Osa tööjõudu tuleb ilmselt siiski leida mujalt, näiteks Narvast või Kohtla-Järvelt. Lihtsamatele töödele on alati palju soovijaid ning kui on vaja spetsiifilisema töö peale inimesi, siis neid koolitame ka ise välja. Siiani ei ole juhtunud, et vabale töökohale sobivat inimest ei leidu.

KMH aruande tutvustus

Juhan Ruut tutvustas mõjude hindamise käiku ja andis ülevaate KMH aruandest. Juhtekspert tegi kokkuvõtte KMH programmist, millest veidi pikemalt peatuti järgmistel punktidel:

- Eeldatavalt mõjutatav keskkond - tegemist on olemasoleva A-kategooria suurõnnetuse ohuga terminali laiendamisega ja käitlemismahtude suurendamisega. Ehitatakse uued mahutid, kuid muus osas tuginetakse terminali ja Sillamäe sadama olemasolevale taristule. Seetõttu saab eeldada, et uut tüüpi keskkonnamõjusid ei teki ja mõjude hindamisel sai kasutada olemasolevaid seireandmeid,
  Terminali territooriumil ja selle lähiümbruses looduslikud kooslused puuduvad, sest looduslik pinnas ja osa aluspõhja on eemaldatud**.** Samas asub lähipiirkonnas Päite maastikukaitseala, millega samades piirides asub Päite loodusala ehk Natura 2000 ala. Viidi läbi Natura hindamine, kavandataval tegevusel puudub mõju Natura 2000 ala terviklikkusele ja kaitse-eesmärkidele.
- Kavandatav tegevuse alternatiivid: esiteks arendaja kavandatav tegevus soovitud mahus, teiseks KMH metoodika järgi kohustuslik nö 0-altrnatiiv, st terminali ei laiendata. Kolmandaks alternatiiviks oli programmis arendaja soovitud tegevus vähendatud mahus. Kuna hindamise käigus ei ilmnenud asjaolusid, mis selle

alternatiivi kirjeldamist oleks tinginud, st ei tuvastatud olulisi negatiivseid mõjusid, mida vähendatud mahus projekti elluviimisega saab leevendada või vältida. Siinkohal on sobiv tutvustada ka ühte ametkondadelt laekunud märkust alternatiivide võrdlemise metoodika kohta. Lugedes KMH aruannet Keskkonnaministeerium esitatud seisukoha valguses võib KMH aruande alternatiivide hindamise kirjeldamisel kasutatud sõnastusest jääda eksitava mulje, justkui oleks programmis toodud hindepunktide andmisest aruandes kõrvale kaldutud. KMH programmi ptk 6 näeb ette, et ainult kahe alternatiivi, millest üks on 0-alternatiiv, võrdlemisel piisab kui lähtuda arendaja soovitud lahenduse keskkonnamõju olulisuse määrast. Seetõttu korrigeeriti aruandes alternatiivide võrdlemise teksti.

- KMH käigus hinnati ka ammoniaagimahutite paigaldamise võimalusi ka AS Sillamäe Sadam Kesk tn 2n kinnistule. Avaldatavates mõjude ei ilmne märgatavaid erinevusi sõltuvalt kavandatavate ammoniaagimahutite asukohast. KMH aruandes tehti ettepanek paigutada mahtuid Kesk tn 2n kinnistule, nii et nad asuksid samal mõttelisel joonel kahe olemasoleva mahutiga – sel juhul on nende kaugus Kesk tn 2z kavandatavatest objektidest sama, mis esialgses eskiisprojektis, teisalt ekraniseerivad olemasolevad mahutid uusi mahuteid mujal sadama-alal toimuda võiva õnnetusjuhtumi lööklaine eest ja on rakendatud ka ettevaatusprintsiipi terminalisisese koosmõju vähendamiseks.
- Peamised probleemküsimused olid õhusaaste ja riskide hindamine ning neid teemasid rääkis juhtekspert põhjalikumalt lahti. Uute mahutite käitamisel ei toimu olulisi muudatusi AS DBT Sillamäe BCT terminali välisõhu saastekoormuses, samuti ei mõjuta terminali laiendamine ja laiendatud terminali kasutamine Sillamäe piirkonnas lõhnataset.Ammoniaagi saastemaksimum 29,97 µg/m^3 asub sadama-alal. AS DBT ja EuroChem Sillamäe Terminali AS kavandatavate tegevustega koosmõjus on sadama-ala läänepiiril koosmõju aastakeskmine saastetase 3,57 µg/m^3 (ca 0,45 SSV_a). Sadama ala kagupiiril on määravaks NPM Silmet saasteallikad, koosmõju saastetase on lähimate elamute juures 5,46 µg/m^3 (ca 0,68 SSV_a). Aastakeskmine ammoniaagi saastetase seirejaama piirkonnas on 7,4 µg/m^3 (olemasolevate tegevuste foon 2016. a seireandmete alusel), kahe ammoniaagiterminaliga seotud muudatuste koosmõjus lisandub seirejaama piirkonnas 0,38 µg/m^3, summaarne saastetase modelleerimisandmete järgi kujuneb 7,78 µg/m^3, st sihtväärtust 8 µg/m^3 ei ületata. Kesk tn 2z kinnistul kavandatav EuroChem Terminal Sillamäe AS ammoniaagiterminali KMH aruanne tunnistati nõuetele vastavaks 24.11.2017 ja projekteerimistingimused on väljastamisel.
- Kavandatav terminali laiendus ei muuda toimuda võivate avariiliste juhtude tõenäosuse astet, vabanevate kemikaalide kogust ega ohualade ulatust. Puudub lisanduv mõju inimestele ja ka loodusele - ei ole vajalik lisameetmete rakendamine võrreldes olemasoleva terminali ohutusaruandes toodud meetmetega. Kavandatav EuroChem Sillamäe Terminal AS Kesk tn 2z ammoniaagiterminal ja selle rajatised on piisavalt kaugel, dominoefekti ei kaasne. Ammoniaagiterminali käitajatel on mõistlik vahetada teavet, teha koostööd avalikkuse teavitamisel ning korraldada ühiseid õppusi. Regionaalses riskianalüüsis on arvestatud ammoniaagi käitlemisel, sh raudteetranspordil toimuva suurõnnetusega Sillamäe piirkonnas ja koostatud vastav hädaolukorra lahendamise plaan. Kahe ammoniaagiterminali kavandatavad raudteeveoste mahud jäävad oluliselt alla 2008. a toimunud vedude mahtudele.
- Laienduse tulemusena ei ole olulist muutust AS DBT Sillamäe BCT terminali müra ja vibratsiooni tasemetes ning jäätmete tekkes ja jäätmekäitluses.
- Terminali laiendusel ei ole olulist mõju pinnavee ja põhjavee kvaliteedile, mõju joogiveena kasutatavale veele puudub.
- Kavandatav tegevus ei mõjuta Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava eesmärki saavutada Narva-Kunda lahe veekogumi hea seisund 2027. aastaks, samuti puudub täiendav mõju maakasutusele, mõju looduskeskkonnale, inimeste tervisele ja kumulatiivsete mõjude esinemise võimalusele.

- AS DBT toetab Eurochem Terminal Sillamäe AS ammoniaagiterminali KMH aruandes tehtud ettepanekut Sillamäe teise (linna lõunaosas asetseva) välisõhu seirejaama paigaldamiseks ja on nõus sellega ühinema.

Kokkuvõtvalt võib välja tuua, et eelistatud alternatiiviks on hindamise tulemusena projekteerimistingimuste väljastamine kavandatavale tegevusele arendaja taotletud mahus.

Laekunud ettepanekud ametkondadelt

Juhtekspert tutvustas koostatud KMH aruande eelnõu menetlemist. Aruanne esitati Sillamäe Linnavalitsusele, kes veendus et selle sisu on asjakohane ja selle saab edastada ametkondadele nende seisukohtade saamiseks. Teavituskirjad saadeti 10 asutusele. Ainukesed sisulised ettepanekud laekusid Keskkonnaministeeriumilt, Ida-Viru Maavalitsusel, Päästeametil, Terviseametil ja Keskkonnaametil ettepanekuid ei olnud, ülejäänud ametkonnad ei vastanud.

Keskkonnaministeerium oli 4 küsimust ning 3 märkust teksti, algandmete ja arvutuste korrigeerimiseks. Märkuste osas kontrolliti tekst üle, kuid vigu ei tuvastatud. Küsimused ja neile antud vastused:

1. Palume kirjeldada, miks on alternatiivide valimisel kahe tankeri korraga laadimine välja jäetud. Vastus: Arendaja ei kavanda kahe ammoniaagitankeri korraga laadimist, seetõttu ei ole sellist alternatiivi ka sõnastatud. Võimalik on kahe vedelväetiste tankeri korraga laadimine ja seda olukorda on ka KMH aruandes analüüsitud. Koosmõju hindamisel on analüüsitud võimalikke mõjusid, mis tekivad kahe ammoniaagitankeri kooslaadimisel (ühte tankerit laaditakse AS DBT terminalist, teist tankerit AS EuroChem terminalist). KMH aruannet küsimuse alusel ei täiendatud.
2. KMH aruandes puuduvad hetkel seosed veemajanduskavaga. Palume nimetada piirkonda jäävad veekogumid (sh rannikumere osa), nende seisund ja keskkonnaeesmärgid ning hinnata kas kavandatav tegevus võib seada ohtu veemajanduskavade eesmärgid. Vastus: KMH aruanne esitati arvamuse avaldamiseks 01.08.2017. 01.09.2017 võeti vastu Keskkonnaministri määrus nr 34 „Keskkonnamõju hindamise aruande sisule esitatavad täpsustatud nõuded" (jõustus 09.09.2017), milles on nõue KMH aruandes eraldi välja tuua seosed veemajanduskavaga. KMH aruannet täiendati - lisati ptk 2.4 ja 3.2.4), kuid järeldati, et mõju veemajanduskava eesmärkidele puudub.
3. Palume üle vaadata alternatiivide võrdlemise osa peatükis 5, see ei ole läbi viidud piisava põhjalikkusega. KeHJS § 20 lõike 3 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamisel arvesse võtta üldtunnustatud keskkonnamõju hindamise alaseid teadmisi ja hindamismetoodikat, läbiviidud hindamine ei vasta programmile. Vastust kommenteeriti juba eespool alternatiivide hindamise juures, aruande sõnastust täpsustati, et vältida eksitavat muljet justkui oleks programmist kõrvale kaldutud.
4. Keskkonnaministeeriumile saadetud kirjale ei olnud lisatud KMH aruande tehnilisi lisasid ning seetõttu ei ole võimalik nende osas seisukohta anda. Vastus: Arendaja saatis otsustajale välja kogu materjali. Omapoolses seisukohas viitab otsustaja, et lisade puudumisest ei teavitatud / täiendavate dokumentide saamiseks taotlust ei esitatud ja Keskkonnaministeeriumil on täiendavaid seisukohti võimalik esitada avalikustamise käigus.

Omapoolsed seisukohad andis ka Sillamäe Linnavalitsus:

1. AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise aruanne vastab KeHJS §-s 20 kehtestatud nõuetele ning on asjakohane ja piisav, kuid arvestada tuleb Keskkonnaministeeriumi seisukohti, kaks viimast seisukohta jätta tähelepanuta.
2. Märkida KMH aruandes, et kavandatava ammoniaagiterminali operaator peab ühinema lisaks olemasoleva välisõhu seirejaamale ka tulevikus rajatava Sillamäe teise (linna lõunaosas asetseva) välisõhu seirejaama monitooringu süsteemiga, tagades ühtlasi kohase ja piisava monitooringusüsteemi paigaldamise terminali piiridele. Vastus: ainuüksi AS DBT ammoniaagiterminali tegevuse tõttu ei ole uue seirejaama rajamine põhjendatud,

selle hinnangu andmisel on arvestatud ka terminalis olemasolevat seiresüsteemi. KMH aruandesse ptk 4.4.2 lisati täiendavad selgitused.
Kuna 24.11.2017 tunnistati EuroChem Terminal Sillamäe AS ammoniaagiterminali KMH aruanne nõuetele vastavaks, seega on tegemist keskkonnatingimusega, millega tuleb tegevuslubade väljastamisel arvestada.

Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekud
KMH aruande avalik väljapanek toimus 30.oktoober – 2. detsember 2017, teadaanne avaldati 24.10.2017. Juhtekspert tutvustas laekunud ettepanekuid ja selgitas nendega arvestamist/mittearvestamist.
Terviseameti Ida talituselt laekus 05.12.2017 kiri, milles on toodud, et kuna aruandes on kajastatud meetmed raudteemüra mõju vähendamiseks, soovitab amet rakendada leevendusmeetmeid ka liiklusmüra vähendamiseks elamu maa-aladel müra normtasemete tagamiseks. Samas ei ole kavandatav tegevus täiendava liiklusmüra allikaks - lisanduv raudteeliiklus, mis moodustab ca 15 % Sillamäe sadama lähiaja perspektiivsest veosemahust, mõjutab päeva ja öö summaarseid müraolukordi vähem kui 1 dB võrra. Terminali praeguses tegevuses ammoniaagi ja vedelväetiste autoveoseid ei kasutata, ka laiendamise tulemusena neid veoseid ei teki. Seega ei ole liiklusmüra vähendamiseks meetmed käesoleva KMH teema ja ettepaneku alusel KMH aruannet ei täiendata. Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 63 alusel koostab olulist mürahäiringut põhjustavate tegevuste kohta mürakaardi asukohajärgne omavalitsuse üksus ehk Sillamäe Lnnavalitsus koos müraallika valdajaga - maanteeliikluse osas Maanteeamet, linnatänavate puhul jällegi Sillamäe Linnavalitsus. § 63 lg 2 sätestab, et välisõhu mürakaardi koostamise aluseks on müra normtaseme ületamine või elanike põhjendatud kaebuste korral tehtud mõõtmised, mis kinnitavad olulist mürahäiringut.

Vahetult enne avalikku arutelu laekus kiri ka Eesti Looduskaitse Seltsi Sillamäe osakonnalt. Juhtekspert tegi ettepaneku alustada päevakorras järgmist punkti ehk täiendavate küsimuste ja arutelu osa just selles kirjas toodud küsimustega. Arutelul osalejad olid ettepanekuga nõus.

Täiendavad küsimused, arutelu

Juhtekspert andis ülevaate Eesti Looduskaitse Seltsi Sillamäe osakonna 8.12.2017 kirjas nr 8/17 toodud küsimustest, seejuures küsides täiendavaid selgitusi kirja koostajalt Vladimir Mirotvortsevilt:

1. KMH aruandes on toodud, et veeldatud ammoniaagi kaubakäibe suurenemisega 1,5 mln tonnini aastas kaasneb raudteetsisternide tühjendamiskiiruse suurenemine kuni 175 t/tunnis (varasemalt 130 t/tunnis). Aruandes on lubatud ka kahes terminalis kahe tankeri samaaegset laadimist. Eelnevas analüüsis on näidatud, et ammoniaagi laadimiskiirus ei tohi ületada 1200 t/tunnis. Vastasel korral tekib atmosfääriõhus suur ammoniaagi saastekoormus. Nimetatud küsimusi tuleb KMH aruandes põhjalikult käsitleda.
Vastus: Avalikule väljapanekule esitatud KMH aruandes on ammoniaagi laadimisel tekkivaid heiteid käsitletud ptk 3.3.1, seejuures arvestades raudteevagunite tühjendamist kiirusega 175 t/h ning laadimist tankerile kiirusega 1200 t/h. Seejuures tekkivaid hajumiskontsentratsioone on kajastatud aruandes ptk 3.3.3 ja kahe terminali koosmõjus tekkivaid kontsentratsioone ptk 3.3.4. Seejuures on koosmõju hindamisel arvestatud võimalusega, et tankerile pumbatakse ammoniaaki nii DBT terminalist kui EuroChem ammoniaagiterminalist, mõlemas terminalis laadimiskiirus 1200 t/h. Rohkem kui kahte ammoniaagitankerit laadida ei ole võimalik, kuna terminalid kasutavad Sillamäe sadama samu kaisid.
Järgnes arutelu, kuidas nendest andmetest ikkagi aru saada: kui 2 terminali ikkagi pumpavad kumbki kiirusga 1200 t/h, siis summaarne kiirus on ju kahekordne. Selle võttis kokku arendaja esindaja Georgi Hrenov: EuroChem ja DBT pumpavad kaidele ammoniaaki erinevate torustike kaudu, seega kaile viivas terminali torustikus on kiirus ikka 1200 t/h.

Ammoniaagiterminalidel on võimalus sadamas kasutada kokku kahte laadimiskohta. KMH aruandes on kajastatud olukord, kui kaidel laaditakse üheaegselt kahte ammoniaagi-tankerit.
Vladimir Mirotvortsev: palun fikseerida see protokollis.

Marina Janssen: toon välja analoogia Muuga sadamaga - kui suureneb laadimiskiirus, siis on ka suurem saasteainete heide välisõhku. Muuga sadamas on rajatud seiresüsteem ja dispetšerteenistus järgib seirejaama näite. Kui saadakse signaal, et õhus olevad kontsentratsioonid lähenevad piirväärtusele, annab dispetšer käsu vähendada pumpamis-kiiruseid, vajadusel ka pumpamine peatada. Seega peaks vagunite laadimise pumpamis-kiiruse suurenemisel suurenema ka heide välisõhku?
Juhan Ruut: erinevalt kütteõlide laadimisest toimub ammoniaagi laadimine kinnises süsteemis, seda nii raudteelt mahutitesse laadimisel kui laadimisel mahutitest tankeritele ja otsene sõltuvus pumpamiskiiruse ja heite vahel puudub. Välistatud ei ole teatud määral hajusheite suurenemine, kuid kindlasti ei saa siin teha otsest võrdlust Muuga sadamas naftasaaduste laadimisega.
Juhan Ruut täiendav kommentaar protokolli koostamisel: KMH aruande ptk 3.3.1 tabelis 2 on toodud välja lubatud heitkogused praeguses olukorras ja muudatuste järgselt. lähtudes LHK projektis kasutatud metoodikast suureneb hetkheide võrdeliselt aastas käideldava koguse suurenemisega: raudtee estakaadilt (allikas H-1, olemuselt hajusallikas) on ammoniaagi heide praegu 0,181 g/s, 5,708 t/a, laienduse järgselt 0,272 g/s, 8,562 t/a. See tähendab, et on arvestatud halvimat situatsiooni, tegelikult heide ei tarvitse suureneda.

Marina Janssen: hästi, aga kujutame ette olukorda, kus töötab nii DBT terminal kui EuroChem terminal täiskoormusel, st toimub nii mahalaadimine raudteelt kui pumpamine tankeritele ning samaaegselt toimuvad Silmetis protsessid, millega kaasneb ammoniaagi eraldumine. Praegu näitab seirejaam aeg-ajalt väga kõrgeid kontsentratsioone. See ei olnud küll teie ülesanne välja selgitada nende kontsentratsioonide põhjustajat, aga kui need ei pärine kaidelt ega ammoniaagiterminalist, mis neid kontsentratsioone ikkagi põhjustab? Kas te võiksite öelda oma ekspertarvamuse?
Juhan Ruut: õhusaaste mõju hindamisel analüüsisin seirejaama tulemusi ja kõrgemat kontsentratsioonid pärinevad reeglina ühest sektorist, mis muide ei ole seotud ka Silmetiga. Ma tõin aruandes selle suuna välja, kuid ma ei oska seda siduda ühegi ettevõttega, kes sellele suunale jäävad, seetõttu las väljaselgitamine jääb Keskkonnainspektsiooni ülesandeks. Vastava pöördumise ka Sillamäe Linnavalitsus inspektsioonile tegi.
Marina Janssen: siit küsimus hr. Kalbergile – kas Keskkonnainspektsioon leidis 2017. aastal seirejaamas registreeritud kõrgete ammoniaagikontsentratsioonide põhjuse?
Tõnis Kalberg: siiani ei ole me Keskkonnainspektsioonilt vastust saanud.
Juhan Ruut: ma tahaks siinkohal kommenteerida, et me tegelema õiguslikus mõttes pseudoprobleemiga. Tänu atmosfääriõhu kaitse seaduse vastuvõtmisele 2017. a alguses muutusid ka saastetasemete piirväärtused. Ammoniaagile kehtis varasemalt 1 tunni keskmine piirväärtus 200 $\mu g/m^3$, kuid praegu on kehtestatud aastakeskmine sihtväärtus 8 $\mu g/m^3$. Seega ei ole meil hetkel millegi alusel hinnata, kas seirejaamas registreeritud kontsentratsioonid olid kõrged või mitte.
Marina Janssen: aga kas te nõustute minuga, et Sillamäe elanikke jaoks tähendab see JOKK-situatsiooni? Kui me peame 5 päeva järjest hingama õhku, mille kontsentratsioon ületab varasema piirväärtuse, mõjub see meie tervisele kahjulikult.
Juhan Ruut: siinkohal võrdleksin varasemat piirväärtust töökeskkonna piirväärtusega. Tavaliselt on need välisõhu kvaliteedi piirväärtusest vähemalt 10 korda kõrgemad, määratluse järgi ei põhjusta 8-tunnine viibimine selle kontsentratsiooniga õhus tervise-kahjustust. Välisõhu piirväärtused arvestavad võimaliku viibimisega eluea vältel.
Kommentaar saalist: ammoniaagi töökeskkonna piirväärtus on 20 ppm.
Juhan Ruut: ehk siis me räägime kontsentratsioonist, mis on ligikaudu 100 korda suurem endisest piirväärtusest, seega ei ole alust arvata, et seirejaamas seni registreeritud tunnikeskmiste kontsentratsioonide pikemaajalise püsimise korral mürgitatakse inimesi.

Kommentaar protokolli koostamisel: ammoniaagil 8-tunni keskmine piirväärtus on 14 mg/m^3, lühiajalise kokkupuute korral 36 mg/m^3.

Aleksandr Kanev kommenteeris, et seirejaama kõrgendatud näidud ka teiste saasteainete osas, nt tahked osakesed, on eelkõige tingitud sadama-alal, vahetult seirejaama lähistel toimuvatest tegevusest, tegemist on tootmistsooniga.
Marina Boržitskaja: Seirejaam asub siiski pigem elamupiirkonnas. Tegelikult me ju teame, et kui tuul puhub KMH aruandes viidatud sektorist, siis seal asuvad linna reoveepuhastus-seadmed ja mudaväljakud. Siinkohal ei ole mul etteheiteid aruande koostajale, aga mul on ettepanek hr Kalberigle – palun korraldada eksperthinnangu tellimine, et saada selgeks välisõhu saasteainete heide Sillamäe linna reoveepuhastilt. Siis saab edasistes seirejaama näitude analüüsides paremini arvestada, mis põhjusel kõrgemad kontsentratsioonid tekivad.
Marina Janssen: see annaks tõepoolest põhjustest parema ülevaate. Senini oleme vaadanud kõrgete näitajate puhul süüdistavalt terminalide ja sadama tootmisala ettevõtete suunas.
Juhan Ruut: kommenteeris veel kord seirejaama näite: 7,4 µg/m^3 on olemasolevate tegevuste foon 2016. a seireandmete alusel), kahe ammoniaagiterminaliga seotud muudatuste koosmõjus suureneb seirejaama piirkonnas ammoniaagi aastakeskmine tase 0,38 µg/m^3 võrra, kuid summaarne aastakeskmine jääb sihtväärtusest 8 µg/m^3 allapoole.
Marina Janssen: kuid summa on ikkagi lubatule väga lähedal, lisandub veel mingi allikas ja ongi üle.
Juhan Ruut: tuleb ka arvestada, et tegemist on sihtväärtusega. See tähendab, et juhul kui seireandmetest ilmneb et aastakeskmine on ületatud, tuleb välja selgitada probleemi põhjused ja koostada meetmete kava. Aga sihtväärtuse ületamise tõttu koheselt ühtegi tegevust sundkorras lõpetada ei saa.

2. Positiivse asjaoluna märgime, et nii EuroChem KMH aruandes kui AS DBT KMH aruandes toetatakse ELKS Sillamäe osakonna korduvalt esitatud ettepanekut rajada sadama lõunaosa piirile teine seirejaam. Seetõttu on vaja vastu võtta otsus teise seirejaama paigaldamiseks ja dispetšersüsteemi käivitamiseks.
Vastus: otsuse seiresüsteemi paigaldamise kohta võtab vastu Sillamäe Linnavalitsus. EuroChem Terminal Sillamäe AS ammoniaagiterminal KMH aruanne tunnistati nõuetele vastavaks 24.11.2017, selles oli täiendava seirejaama rajamine keskkonnatingimuseks. Käesolevat KMH aruannet ei ole vaja täiendada.

3. Elanike tervise kaitseks on vajalik hinnata saasteainete kompleksset ja sünergeetilist koosmõju võttes arvesse õigusaktide (KeHJS, atmosfääriõhu kaitse seadus) ning täpsustada teemat KMH aruandes.
Juhan Ruut: sünergiliste tervisemõjude hindamise teemadel ja selle võimalustest oleme Vladimiriga juba varasemalt arutanud …
Vladimir Mirotvortsev seda jah, kuid keegi midagi ette ei võta.
Juhan Ruut: … saaks vastata väga põhjalikult, millised erinevad tegurid võivad inimese tervist mõjutada ja et sisuliselt on ühe teguri mõju väga raske, kui mitte võimatu põhjusena esile tuua.
Vladimir Mirotvortsev: ma pean silmas võrdlevat uuringut mõne teise piirkonnaga, kuidas Sillamäe piirkonna õhusaaste võib mõjutada elanikkonda, lapsi ja teisi rühmasid. Seadusest lähtuvalt tuleb ju seda teha, kuidas see täpselt vormistada tuleb, ei oska ma küll öelda.
Juhan Ruut: väga hea, et viitate seadustele. Minu hinnangul on KMH aruandes kõik seadustest tulenev kajastatud. Põhjalikum ülevaate annan kirjalikus vastuses.

4. Kahe ammoniaagiterminali kavandatud mahus väljaehitamise järgselt on nende rajatise omavaheline kaugus ligikaudu 120 m, aga raudtee-estakaadist 10 m. Sillamäe sadama territooriumil tegutseb mitu A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtet. Ei saa välistada

BLEVE-t ega doominoefekti, mistõttu tuleks ammoniaagiterminalide vahekaugust optimeerida (vastavate arvutuste alusel).
Juhan Ruut: kohe tuleb öelda, et 10 m on vahekaugus territooriumi piirist. Vajalikud arvutused on KMH aruandes tehtud. Doominoefekti arvestamine on Päästeameti pädevuses, füüsikaliste mõjude nagu plahvatuse lööklaine ja soojuskiirguse mõjud lähtutakse väga ohtliku ala määratlusest. Päästeamet teavitas kirjalikult, et KMH aruandes on kõikide neile oluliste teemaga arvestatud.

Marina Janssen: tahan teid tänada põhjalikult tehtud töö eest, üldiselt sain ma aruandest kõikidele oma küsimustele vastused. Kui mitte kohe, siis mõned leheküljed hiljem. Tahaks teha Linnavalitsusele ettepaneku, et teiega sõlmitaks leping – teha näiteks 2 korda aastas kokkuvõttev ülevaade seirejaama näitudest ja linna keskkonnaseisundist. Elanikel on selle vastu suur huvi.
Juhan Ruut: Tänan hea tagasiside eest. Mis puudutab ettepanekut, siis õhuseirejaamade andmeid haldab keskkonnauuringute keskus. Eeldan, et neil oleks sellise ülevaate koostamine kõige lihtsam ja mingil kujul kokkuvõtteid juba esitatakse.
Anti Siinmaa: Sillamäe sadama seiresüsteemiga seotud ettevõtted saavad kord kuus seirejaama näitudest, kuid mingit kokkuvõtvat ülevaadet minu teada ei esitata. Tahaks seoses selle kommentaariga ise esitada küsimuse – seirejaam töötab juba 3,5 aastat ja selle aja vältel ei ole ammoniaagi osas registreeritud ühtegi kontsentratsiooni mida inimese nina võiks tunda? Ammoniaagi saastetasemed muidugi kõiguvad tugevalt., olles vahel alla ühe ja vahel üle 200, kuid ikkagi jäävad inimesele ohutusse vahemikku?
Juhan Ruut: jah, seda küll. Kui jätkata aruandluse teemaga – Tallinna Sadam saab Muuga sadama kohta iga-aastase seirekokkuvõtte. Eeldatavalt tuleb see EKUK-lt eraldi teatud raha eest tellida. Sama võiks tellida ka Sillamäe kohta.
Marina Janssen: Sillamäel oleme saavutanud olukorra, kus kogu aeg tekivad juurde erinevad tegevused ja koormus keskkonnale kasvab. Samas ei tööta Linnavalitsuses enam ühtegi keskkonnateemaga spetsiaalselt tegelevat spetsialisti, keskkonnaprobleemid ei ole enam kellegi vastutusalas. Seda võib pidada isegi inimõiguste rikkumiseks, me tahame saada teavet oma elukeskkonna seisundi kohta. Mul on tänase koosolekuga seoses ettepanek Sillamäe Linnavalitsusele – kas võtta tööle keskkonnaküsimustega tegelev spetsialist või tellida need kokkuvõtted teatud regulaarsusega Keskkonnauuringute Keskusest või mõnelt teiselt ettevõttelt.
Mis puudutab Anti mainitud ammoniaagi kontsentratsioone. Probleem on ju ka selles, et õhku sattudes moodustub ammoniaagist aerosool, õhus on ka teisi saasteaineid sh tolmuosakesi. Tulemusena tekib keemiline kokteil, mida me peame sisse hingama ja ilmselt ei oska keegi öelda, milline on sellise segu ohutud kontsentratsioonid. Seega saab olla eesmärgiks saastekoormuse üleüldine vähendamine, kuid praegu toimub koormuse suurenemine nii Sillamäel kui mujal piirkonnas, näiteks Auveres. Siinkohal tahaks välja öelda EKUK töötaja Erik Teinemaa mõtte, et Eestis oleks aeg üle minna piirkondlikele saastekvootidele. Nende alusel kuulutame Ida-Virumaa saastunud õhuga piirkonnaks, kus tuleb rakendada rangemaid nõudeid. Nende uuringutes on välja toodud, et naftasaaduste käitlemisel Sillamäe sadama ettevõtetes rakendatakse minimaalseid parima võimaliku tehnika ehk PVT nõudeid, st ainult ujuvkatuseid. Palun öelge BCT terminali kohta, kas ka siin rakendatakse PVT minimaalseid nõudeid? Elanikud olla näinud sadamas teenindavate tankerite ümber valgeid pilvi.
Georgi Hrenov: ammoniaagi käitlemise tehnoloogias ei ole ette nähtud ujuvkatuseid, see on täiesti erinen naftasaaduste käitlemisest. Veeldatud ammoniaak on isotermilistes mahutites atmosfääri-rõhul, süsteem on hermeetiline. Ka tankeritele laadimine on hermeetiline, pilv saaks tekkida ainult avariilise juhtumi korral, kuid selliseid toimunud ei ole. Võib-olla oli tegemist puistematerjalide laadimisega, aga siinkohal saan ainult kinnitada, et BCT tegevusega siin mingit seost ei ole.

Vladimir Mirotvortsev: mul oleks veel paar kommentaari, mida mu kirjas ei olnud. Kõigepealt sellest, et muudetud seadusandluse kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamisel arvestada varasemate hindamiste tulemusi, pean silmas KeHJS § 20. Väga hea, et

Linnavalitsus on oma kodulehele üles pannud kõikide keskkonnamõju hindamise aruanded ja materjalid. Samas on need valdavalt eesti keeles. Lisaks ei ole materjalide hulgas protokolle ja avalikkuse esitatud märkusi. Linnavalitsus peaks tagama, et kõik konkreetset KMH-d puudutav oleks kättesaadav. Palun teha ka protokollid venekeelsed – linna elanikkond on valdavalt venekeelne.
Teiseks, muudatused õigusaktides ja riigihalduses on olulisi muutusi ja see puudutab ka ammoniaagiterminalide ehitust. Maakonnavalitsused likvideeritud, kogu halduskoormus langeb kohalikule omavalitsusele. Sillamäe Teatajas on avaldatud, et EuroChem terminali projekteerimistingimused võeti menetlusse, menetlejaks on linnavalitsus. Samas peaks olema menetluse algatamise kohta volikogu arengukomisjoni otsus, kuid vastavad protokollid puuduvad. See ei ole vastavuses õigusaktidega.
Aleksandr Kanev: siin on mingi arusaamatus. Otsustaja projekteerimistingimuste menetluses on Linnavalitsus ja seega mingit seaduserikkumist ei ole.

Marina Boržitskaja mul on küsimus ammoniaagiterminalis tekkivate erinevate vete kogumise kohta ja kuhu need suunatakse, sh sadeveed. Kõik avariilised veed kogutakse, aga kuhu need suunatakse?
Georgi Hrenov: meil on erinevaid kogumissüsteeme. Lekke korral avariivannidesse on eraldi kogumissüsteem ammoniaagile. Kui käivituvad avariikardinad, siis ka nende vesi kogutakse eraldi - suunatakse puhvermahutisse, mille täitumisel selle sisu viivad ära vastava loaga vedajad. Sadevesi kanaliseeritakse tööstuskanalisatsiooni.
Marina Boržitskaja: väljalaskude osas on segadus – KMH aruandes on väljalask nr 4, mis on tegelikult jahutusvee väljalask. Tegelikult peaks olema väljalask nr 5. Palun see aruandes ära parandada ja samuti anda piirväärtused ammoniaagi heitele.
Anti Siinmaa: jah, see peaks olema väljalask 5. Mis puutub piirväärtustesse, siis see peaks olema 75 mg/l.
Juhan Ruut: selge, viga tuleb parandada. Kuid see ei muuda KMH järeldusi – terminali laiendamisega ei toimu muutusi sademevee kogumissüsteemis ega saastekoormuses.
Kommentaar protokolli koostamisel: Õige ei ole ka väljalask nr 5, Sillamäe SEJ-lt saadi täpsustus, et AS DBT-lt saadud vesi suunatakse Sillamäe linna reoveepuhastile.

Marina Janssen: sooviks küsida veel ammoniaagiheite kohta. Teil on aruandes ära toodud küllaltki suured saasteainete kogused välisõhku, kuid EuroChem terminali aruandes on kogused oluliselt väiksemad. Millega seda erinevust seletada.
Juhan Ruut: mina sain oma töös tugineda olemasoleva terminali LHK projektile, mis arvestab ka hajusheite koguseid. LHK projekti koostamisel saadi muide lähteandmed Hollandi terminalidest. EuroChem terminalis arvestati ainult punktsaasteallikate ja tõrviku heidet, lisaks ei käidelda EuroChem terminalis vedelväetisi. Võib-olla suudetakse EuroChem terminal ehitada tunduvalt tihedamana, et seal hajusheidet ei teki. Tegelikult puuduvad õigusaktidega kinnitatud metoodikad ammoniaagiterminalide heite leidmiseks, seetõttu ei saa väita, et EuroChem aruandes oleks midagi valesti, Kuid enda aruandes koosmõju leidmisel võtsin aluseks halvima olukorra – Eurochem terminalis tekib samasugune hajusheide, mis BCT olemasolevas terminalis.
Mis puutub hajumisarvutustesse, siis siin on üheks erinevuse põhjuseks lähtumine aruandlusest. Põhimõtteliselt on Eestis kujunenud kaks koolkonda – OSIS põhine hindamine ja lubades toodud koguste põhine hindamine. Tegelikult võib pidada juhuseks, et AS DBT KMH aruandes toodud olemasoleva olukorra modelleerimine langes üsna hästi kokku seirejaama näitajatega.
Marina Boržitskaja: vaadates hajumiskaarte, tekkis mul küsimus, et milline on valdav tuulte suund, millist tuuiteroosi kasutasite?
Juhan Ruut: vastavalt hajumisarvutuste korrale tuleb kasutada viimase kolme aasta reaalseid meteoandmeid. Aastakeskmise leidmisel mõjutab ühe konkreetse ajahetke olukord tulemust suhteliselt vähe.
Marina Boržitskaja: mul on ettepanek – palun modelleerige olukorda, kus 2 terminali maksimaalse ammoniaagi heite korral puhub tuul 250 kraadi, st terminalist-kaidelt linna ja seirejaama suunas ja esinevad ebasoodsad hajumistingimusi.

Juhan Ruut: sellise modelleerimise saab teha, kuid pean ütlema, et tulemuste alusel ei saa teha mingeid järeldusi piirväärtuste kohta – tunnikeskmised piirväärtused ammoniaagil praegu puuduvad.
Marina Boržitskaja: eesmärk oleks võrrelda modelleerimistulemust tegeliku mõõdetud olukorraga.

Marina Boržitskaja: veel mõned täpsustavad küsimused. Kas te modelleerimisel arvestasite mõlema terminali koosmõju? Kui lugeda aruande venekeelset tõlget, siis jääb mulje, et lähtusite ainult DBT terminali heitest.
Juhan Ruut: koosmõju hinnati nii DBT kui EuroChem muudatusi arvestades. Ilmselt on asi selles, et kõigepealt on aruandes ainult DBT heite ja hajumisarvutuste osa, seejärel on eraldi peatükina koosmõju arvutused.
Marina Boržitskaja: kas EuroChem andmed pärinesid esialgsest aruandest või täiendatud aruandest? Ka nende lõppversioon alahindab võimalikku ammoniaagi heidet.
Juhan Ruut: tegelikult kasutasin halvimat eeldust, et EuroChem terminali heide on sarnane DBT terminali ammoniaagikäitluse heitele, st minu hinnang ei sõltu EuroChem aruandes toodust.

Juhan Ruut: Kas kellelgi on veel küsimusi või ettepanekuid KMH aruande kohta?
Küsimusi ei olnud

Juhtekspert tänas osalejaid ja lõpetas koosoleku.

Protokollis:	Epp Zirk Hendrikson&Ko keskkonnaspetsialist
Kontrollis ja täiendas:	Juhan Ruut Hendrikson&Ko juhtivekspert

Avaliku arutelu järgne kommentaar:
11. detsembril saatis Vladimir Mirotvortsev kirja, milles täpsustas koosolekul käsitletud aruannete väljapanekute teemat. Kuna see ei puuduta AS DBT ammoniaagiterminali aruande sisu vaid üldisemalid ettepanekuid Sillamäe Linnavalitsusele KMH materjalide avalikustamise korraldamiseks, siis seda protokollile ei lisata. Kiri saadeti koos protokolliga edasi Sillamäe Linnavalitsusele.
AS DBT KMH aruande arutelu potokoll tõlgitakse vene keelde, avalikku arutelu puudutava osaga täiendatakse ka KMH aruande venekeelset tõlget, mis edastatakse Silamäe Linnavalitsusele.

Osalejad:

AS DBT BCT Sillamäe ammoniaagiterminali laienduse KMH aruande avalik arutelu

8. detsembril 2017 Sillamäe Kultuurikeskuses (Kesk 24) kell 14.00

OSALEJAD

NIMI	ORGANISATSIOON, KONTAKT	ALLKIRI
Georgi Hrenov	AS DBT, 53044580 g.hrenov@dbt.ee	
Anti Siimmae	ÖkoSil AS anti@ecosil.ee	
V. Mizotvortsev	ELKS SO 58044791	
M. Borzhitskaja	ELKS SO 55-17-835	
V. Apukhtin	ELKS SO	
A. Kanev	SLVK 5167623	
Azaik Kazapetjan	SLVK	
Andranik Kazapetjan	elanik	
Nikolai Klotskov	Sillamäeski Vestnik	
ALEKSEI STARKOV	ajakirjanik, Infopress ajalcht	
Elena Aminchikova	AS Alexela Sillamäe 58365236.	
Marina Janssen	MTÜ Rakendusökoloogia Keskus, 55681747 töögrupp.	
Vladimir Zurov	DBT AS	
Margarita Vassiljeva	DBT AS	
Lilia Andrejeva	56811399	
Aleksei Stepanov	Sillamäe LV, 3925704	
Shutikov L.	О.А.П.	
Алексей Корнеев	О.А.П.	
Margus Vahi	AS Sillamäe sadam	
Jõnis Sasmak	AS Silgart kiamisvara	
Gopp Zirk	Hendrikson & Ko	
Juhan Ruut	Hendrikson	

9. ARENDAJA JA JUHTEKSPERDI VASTUS TERVISAMETILE

Terviseamet, Ida talitus
Kalevi 10, 30322 Kohtla-Järve
ida@terviseamet.ee

Teie: 05.12.2017 a., nr 9.3-4/5135-4
Meie: 04.01.2018 a., nr Vä/4

AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise aruandest

Austatud Marje Muusikus

30.oktoober – 2. detsember 2017 toimus AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande avalik väljapanek.

05.12.2017 esitas Terviseameti Ida talitus kirjaga nr 9.3-4/5135-4 soovituse, et lisaks KMH aruandes kajastatud meetmele raudteemüra mõju vähendamiseks, rakendada leevendusmeetmeid ka liiklusmüra vähendamiseks, et elamu maa-aladel tagada müra normtasemed.

Analüüsisime koos juhtksperdiga teie ettepanekut . Kavandatav tegevus ei ole täiendava liiklusmüra allikaks - lisanduv raudteeliiklus (moodustab ca 15 % Sillamäe sadama lähiaja perspektiivsest veosemahust) mõjutab päeva ja öö summaarseid müraolukordi vähem kui 1 dB võrra, terminali praeguses tegevuses ammoniaagi ja vedelväetiste autoveoseid ei kasutata, ka laiendamise tulemusena neid veoseid ei teki. Seega ei ole liiklusmüra vähendamiseks meetmed käesoleva KMH teema ja ettepaneku alusel KMH aruannet ei täiendata.

Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 63 alusel koostab olulist mürahäiringut põhjustavate tegevuste kohta mürakaardi asukohajärgne omavalitsuse üksus (Sillamäe Linnavalitsus) koos müraallika valdajaga (maanteeliikluse osas Maanteeamet, linnatänavate puhul Sillamäe Linnavalitsus). § 63 lg 2 sätestab, et välisõhu mürakaardi koostamise aluseks on müra normtaseme ületamine või elanike põhjendatud kaebuste korral tehtud mõõtmised, mis kinnitavad olulist mürahäiringut. KMH käigus tehtud modelleerimised näitavad, et liiklusmüra tasemed on kehtestatud piirväärtuste piiril. Seega oleks esimeseks tegevuseks olulise liiklusmüra häiringu kinnitamine – tehakse täiendav mürauuring, mis põhineb kriitilistes punktides mõõdetud müratasemetel. Mõõtmiste-uuringu korraldamise vajaduses osas peab otsuse vastu võtma Sillamäe Linnavalitsus.

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimise süsteemi seaduse § 22 lg 1 esitame selle seisukoha ka Sillamäe Linnavalitsusele, kui KMH aruanne koos avalikustamise tulemustega esitatakse nõuetele vastavuse kontrollimiseks

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Georgi Hrenov
BCT terminali juht

10. ARENDAJA JA JUHTEKSPERDI VASTUS EESTI LOODUSKAITSESELTSI SILLAMÄE OSAKONNALE

Hr Vladimir Mirotvortsev
Eesti Looduskaitse Seltsi Sillamäe Osakond
Koidu 80, 10139 Tallinn / Viru pst 21-63, 40233 Sillamäe
mirotvortsev@starline.ee

Teie: 8.12.2017 a., nr 8/17
Meie: 05.01.2017 a., nr Vä/5

AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise aruandest

Austatud härra Mirotvortsev

30.oktoober – 2. detsember 2017 toimus AS DBT Sillamäe terminali laiendamise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande avalik väljapanek ja 8. detsembril 2017 avalik väljapanek. Vahetult enne avalikku arutelu esitasite kirjalikud ettepanekud kirjaga 8.12.2017 nr 8/17. Kirjas toodud küsimusi käsitleti avalikul arutelul, samuti esitas avalikul arutelul täiendavaid küsimusi ELKS Sillamäe osakonna liige Marina Boržitskaja. Oleme koos juhtkeksperdiga ettepanekuid analüüsinud ja siinkohal esitame kirjalikud vastused nii kirjas toodud küsimustele kui neile küsimustele, mis jäid avalikul arutelul täpsema vastuseta.

Kiri 8.12.2017 nr 8/17

1. KMH aruandes on toodud, et veeldatud ammoniaagi kaubakäibe suurenemisega 1,5 mln tonnini aastas kaasneb raudteetsisternide tühjendamiskiiruse suurenemine kuni 175 t/tunnis (varasemalt 130 t/tunnis). Aruandes on lubatud ka kahes terminalis kahe tankeri samaaegset laadimist. Eelnevas analüüsis on näidatud, et ammoniaagi laadimiskiirus ei tohi ületada 1200 t/tunnis. Vastasel korral tekib atmosfääriõhus suur ammoniaagi saastekoormus. Nimetatud küsimusi tuleb KMH aruandes põhjalikult käsitleda.

Vastus: Avalikule väljapanekule esitatud KMH aruandes on ammoniaagi laadimisel tekkivaid heiteid käsitletud ptk 3.3.1, seejuures arvestades raudteevagunite tühjendamist kiirusega 175 t/h ning laadimist tankerile kiirusega 1200 t/h. Seejuures tekkivaid hajumiskontsentratsioone on kajastatud aruandes ptk 3.3.3 ja kahe terminali koosmõjus tekkivaid kontsentratsioone ptk 3.3.4. Seejuures on koosmõju hindamisel arvestatud võimalusega, et tankerile pumbatakse ammoniaaki nii DBT terminalist kui EuroChem ammoniaagiterminalist, mõlemas terminalis laadimiskiirus 1200 t/h. Rohkem kui kahte ammoniaagitankerit laadida ei ole võimalik, kuna terminalid kasutavad Sillamäe sadama samu kaisid. Ettepaneku alusel KMH aruannet ei täiendata.

2. Positiivse asjaoluna märgime, et nii EuroChem KMH aruandes kui AS DBT KMH aruandes toetatakse ELKS Sillamäe osakonna korduvalt esitatud ettepanekut rajada sadama lõunaosa piirile teine seirejaam. Seetõttu on vaja vastu võtta otsus teise seirejaama paigaldamiseks ja dispetšersüsteemi käivitamiseks.

Vastus: otsuse seiresüsteemi paigaldamise ja dispetšersüsteemi käivitamise kohta võtab vastu Sillamäe Linnavalitsus. EuroChem Terminal Sillamäe AS ammoniaagiterminal KMH aruanne tunnistati nõuetele vastavaks 24.11.2017, selles oli täiendava seirejaama rajamine keskkonnatingimuseks. Käesolevat KMH aruannet ei ole vaja täiendada.

3. Elanike tervise kaitseks on vajalik hinnata saasteainete kompleksset ja sünergeetilist koosmõju võttes arvesse õigusaktide (KeHJS, atmosfääriõhu kaitse seadus) ning täpsustada teemat KMH aruandes.

Vastus: Avalikul arutelul anti esialgne vastus, et KMH aruanne vastab tervisemõju hindamise osas õigusaktides toodud nõuetele. Lubati anda ka põhjalikum vastus, mis on järgmine. 9.09.2017 jõustus keskkonnaministri 01.09.2017 määrus nr 34“ Keskkonnamõju hindamise aruande sisule esitatavad täpsustatud nõuded“, mis on vastu võetud KeHJS alusel. Määruse § 6 lg 2 p. 6 sätestab, et olulise keskkonnamõju määratlemisel arvestatakse praeguste ja planeeritavate tegevuste koosmõju, § 6 lg 3 sätestab, et eeldatavalt olulise keskkonnamõju hindamisel lähtutakse otsesest ja kaudsest mõjust, koosmõjust, piiriülesest mõjust, lühiajalisest, keskmise pikkusega ja pikaajalisest mõjust, püsivast ja ajutisest mõjust, soodsast ja ebasoodsast mõjust. KMH aruande koostamisel on selle määruse nõudeid arvestatud.

Välisõhu saasteainete mõju hindamist inimese tervisele täpsustab atmosfääriõhu kaitse seadus (AÕKS). Seadusega on kehtestatud välisõhu saasteainetele õhukvaliteedi piirväärtused (AÕKS § 10 lg 1 - piirväärtuse kehtestamise eesmärk on vältida, ennetada või vähendada saasteaine ebasoodsat mõju inimese tervisele või keskkonnale), sihtväärtused (AÕKS § 12 lg 1 - õhukvaliteedi sihtväärtus on saasteaine kogus välisõhu ruumalaühikus või pinnaühikule sadestunud saasteaine kogus, mis tuleb nimetatud koguse ületamise korral saavutada asjakohaste meetmetega, mis ei too kaasa ebaproportsionaalselt suuri kulutusi, kas kindlaksmääratud aja jooksul või võimalikult kiiresti ja mille eesmärk on parandada õhukvaliteeti ja vältida või vähendada ebasoodsat mõju inimese tervisele ja keskkonnale), õhukvaliteedi teavitamistase (AÕKS § 14 lg 1 - õhukvaliteedi selline tase, mille ületamisel lühiajaline kokkupuude saastatud õhuga kujutab ohtu inimeste tervisele, eelkõige elanikkonna tundlike rühmade esindajate nagu laste, haigete, vanurite ja rasedate tervisele, ja millest alates vajatakse kohest asjakohast teavet kaitsemeetmete rakendamiseks), õhukvaliteedi häiretase (AÕKS § 15 - piirväärtusest kõrgem saasteaine kogus välisõhu ruumalaühikus või pinnaühikule sadestunud saasteaine kogus, mille ületamisel lühiajaline kokkupuude saastatud õhuga kujutab ohtu inimeste tervisele ja mille ületamise korral tuleb viivitamata rakendada kaitsemeetmeid) ning õhukvaliteedi kaugem eesmärk (AÕKS § 14 lg 2 - õhukvaliteedi tase, mis kehtestatakse inimeste tervise ja keskkonna tõhusaks kaitseks, ja mis tuleb saavutada pika aja jooksul, välja arvatud juhul, kui selle saavutamine ei ole proportsionaalsete meetmetega võimalik). KMH aruandes läbiviidud hindamiste tulemusel jõuti järeldusele, et piirkonna saasteallikate koosmõjus ei ületata saasteainetele kehtestatud piirväärtusi või sihtväärtusi.

AÕKS § 51 täpsustab saasteainete koosmõju hindamist ehk nn sünergeetilist toimet - saasteainete koosmõju on mitme saasteaine toimel ilmneda võiv mõju inimese tervisele, mis võib olla suurem kui iga sellise saasteaine mõju üksikult (§ 51 lg 1). Seaduse § 51 lg 2 sätestab, et vajadusel kehtestab saasteainete koosmõju määramise korra valdkonna eest vastutav minister määrusega ning § 51 lg 3 näeb ette võimaluse, et valdkonna eest vastutav minister võib Terviseameti ettepanekul kehtestada saasteainete koosmõju vähendamiseks määrusega rangemad õhukvaliteedi piirväärtused. Kuna nimetatud määrusi ei ole kehtestatud, siis võib järeldada, et siiani ei ole tekkinud põhjendatud vajadust õhusaasteainete koosmõju hindamiseks, kui nende tase vastab üksikule saasteainele kehtestatud välisõhu kvaliteedi piirväärtusele või sihtväärtusele. Seda järeldust toetab ka AÕKS alusel kehtestatud saastetaseme väärtuste ja töökeskkonna piirväärtuste võrdlus (kehtestatud Vabariigi Valitsuse 18.09.2001 määrusega nr 293 „Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“), kui pidada silmas töötervishoiu ja tööohutuse seaduses § 3 lg 3 toodud piirnormi määratlust - piirnorm on ohuteguri parameetri ajaühikus mõõdetud keskmine väärtus, mis 8-tunnise tööpäeva (40-tunnise töönädala) jooksul töötajale mõjudes ei põhjusta tervisekahjustust. Ammoniaagil on 8-tunni keskmine piirväärtus on 14 mg/m^3, lühiajalise kokkupuute korral 36 mg/m^3 (välisõhus on NH_3-le kehtestatud aastakeskmine sihtväärtus 8 μg/m^3, varasemalt kehtis välisõhu kaitse seadusel alusel ka 1 tunni keskmine piirväärtus 200 μg/m^3), lämmastikdioksiidil 4 mg/m^3, maksimaalne lagi 10 mg/m^3 (NO_2-le on kehtestatud AÕKS alusel 1 tunni keskmine piirväärtus 200 μg/m^3, aastakeskmine piirväärtus 40 μg/m^3 ja häiretase keskmistatuna 3 tunnile 400 μg/m^3).

KMH aruannet ettepaneku alusel ei täiendata.

4. Kahe ammoniaagiterminali kavandatud mahus väljaehitamise järgselt on nende rajatise omavaheline kaugus ligikaudu 120 m, aga raudtee-estakaadist 10 m. Sillamäe sadama territooriumil tegutseb mitu A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtet. Ei saa välistada BLEVE-t ega doominoefekti, mistõttu tuleks ammoniaagiterminalide vahekaugust optimeerida (vastavate arvutuste alusel).

Vastus: need arvutused on KMH aruandes tehtud. Doominoefekti arvestamine on Päästeameti pädevuses, füüsikaliste mõjude nagu plahvatuse lööklaine ja soojuskiirguse mõjud lähtutakse väga ohtliku ala määratlusest. Kahe terminali seadmed ei jää teineteise füüsikalis-keemiliste ohtude väga ohtliku ala piiridesse. Lisaks teavitas Päästeamet kirjalikult, et KMH aruandes on neile oluliste teemaga arvestatud. KMH aruannet ettepaneku alusel ei täiendata.

Avalikul arutelul esitatud küsimused, mille osas esitatakse kirjalik vastust

1. M. Boržitskaja palus täiendavalt modelleerige olukorda, kus kahe terminali maksimaalse ammoniaagi heite korral puhub tuul 250 kraadi, st terminalist-kaidelt linna ja seirejaama suunas ja esinevad ebasoodsad hajumistingimused. Juhtekspert luba selle täiendava modelleerimise illustratsiooniks teha.

Vastus: modelleerimine tehti ebasoodsates hajumistingimustes (tuule kiirus 2 m/s). Ainult DBT terminali laiendamise tulemusena oleks saastetase seirejaama juures 51,7 $\mu g/m^3$ ja juhul kui EuroChem rajatava terminali heidet arvestada samal tasemel, mis DBT terminalis, on saastetase terminalide koosmõjus olla võivate tegevuste puhul 147,7 $\mu g/m^3$. Hajumiskaardid on lisatud kirjale. Kuna juba avalikul arutelul täpsustati, et 1-tunni keskmise piirväärtuse puudumisel puudub sellel modelleerimisel sisuline mõte, seotakse tulemus avalikku arutelu tulemusi kajastava aruande peatükiga, KMH aruande õhusaaste osa ei täiendata.

Täiendavad teemad

11. detsembril saatsite juhteksperdile kirja, milles täpsustasite koosolekul käsitletud aruannete väljapanekute teemat. Kuna see ei puuduta AS DBT ammoniaagiterminali aruande sisu vaid üldisemalid ettepanekuid Sillamäe Linnavalitsusele KMH materjalide avalikustamise korraldamiseks, siis seda protokollile ei lisata. Kiri saadeti koos protokolliga edasi Sillamäe Linnavalitsusele.

Omalt poolt võime kinnitada, et AS DBT Sillamäe terminali laiendamise KMH aruande arutelu potokoll tõlgitakse vene keelde, avalikku arutelu puudutava osaga täiendatakse ka KMH aruande venekeelset tõlget, mis edastatakse Sillamäe Linnavalitsusele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Georgi Hrenov
BCT terminali juht

Lisa 1. Täiendavad hajumiskaardid

1. AS DBT terminali laiendamise järgne olukord, kui AS Eurochem rajatava ammoniaagiterminali heide vastaks nende KMH aruandes toodule.
   Sisuliselt mõjutab ainult AS DBT tegevus seirejaama kontsentratsioone, 1 tunni keskmine NH_3 modelleeritud tase seirejaama juures 51,7 µg/m^3.

2. AS DBT terminali laiendamise järgne olukord, kui AS Eurochem rajatava ammoniaagiterminali heidet arvestada samal tasemel, mis DBT terminali puhul (nii raudtee-estakaadidel kui kail).
   1 tunni keskmine NH_3 modelleeritud tase seirejaama juures 147,7 µg/m^3.